

Ο Αρχιεπίσκοπος, η Ευρώπη και οι Ευρωβουλευτές

Κωνσταντίνου Χολέβα

ΕΚΚΛΗΣΙΑ, Φεβρουάριος 2004

Τό επίσημο γεῦμα πού παρέθεσε ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος στην Επίτροπο κ. Άννα Διαμαντοπούλου και στους Έλληνες Ευρωβουλευτές (7/2/2004) άποδεικνύει έμπράκτως τό ενδιαφέρον της Έκκλησίας της Ελλάδος και προσωπικώς του Μακαριωτάτου για τίς ευρωπαϊκές εξελίξεις και για τήν δημιουργική παρουσία του Έλληνισμού μέσα στό διαμορφούμενο νέο ευρωπαϊκό σκηνικό. Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στις ήμέρες μας ένώπιον σημαντικῶν εξελίξεων και κρίσιμων έρωτημάτων. Σημαντική εξέλιξη εἶναι ή διεύρυνση διά της έντάξεως δέκα νέων χωρῶν, στις όποιες περιλαμβάνεται και ή μαρτυρική Μεγαλόνησος Κύπρος. Σημαντική επίσης εξέλιξη εἶναι ή προσπάθεια κωδικοποίησης τῶν θεμελιωδῶν Αρχῶν και διαδικασιῶν , βάσει τῶν όποιῶν θά λειτουργεῖ στό προσεχές μέλλον ή Ένωση. Πρόκειται για τήν Συνταγματική Συνθήκη, γνωστή περισσότερο ως τό «Σύνταγμα της Ευρώπης». Στά κρίσιμα έρωτήματα ξεχωρίζουν ή συζήτηση για τήν Χριστιανική κληρονομιά της Ευρώπης και για τήν ρητή ή μή άναγραφή της στό Σύνταγμα, ό προβληματισμός για τήν κοινή Έξωτερική Πολιτική , οί διαφωνίες για τόν ρόλο τῶν πληθυσμιακῶς ίσχυροτέρων χωρῶν (στάθμιση ψήφων κλπ) και ό ευρύτερος προβληματισμός για τόν ρόλο και τήν άυτονομία της Ευρωπαϊκής Ένώσεως μέσα σε ένα ταραγμένο και μεταβαλλόμενο διεθνές πολιτικό, άμυντικό και οικονομικό περιβάλλον.

Στήν όμιλία του, ή όποία δημοσιεύεται στό ανά χειρας τεῦχος του περιοδικού ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ό Προκαθήμενος της Έκκλησίας της Ελλάδος αναφέρθηκε σε τρία κυρίως σημεία: 1) Στήν άνάγκη διαφύλαξεως της έλληνορθοδόξου ιδιοπροσωπίας μας μέσα στην χοάνη τῶν ευρωπαϊκῶν λαῶν. Όρισμένοι εκ τῶν παρισταμένων στην συνάντηση παρετήρησαν ότι δέν υπάρχει λόγος άνησυχίας, διότι ή Ευρώπη δέν ακολουθεῖ τό σοβιετικό πρότυπο, αλλά και γραπτῶς και έμπράκτως έπιδεικνύει σεβασμό στην έθνική και πολιτιστική ταυτότητα τῶν λαῶν πού τήν άπαρτίζουν. Παρά ταῦτα πιστεύουμε ότι όρθῶς έθεσε τό θέμα ό Μακαριώτατος, διότι υπάρχουν περιστατικά πού μᾶς έχουν προβληματίσει. Ένδεικτικά αναφέρουμε τό λεγόμενο «Μουσείο της Ευρώπης», τό όποιο αρχίζει τήν ευρωπαϊκή Ιστορία από τόν Καρλομάγνο (8ος αἰῶν μ.Χ.) και άγνοεῖ τήν Αρχαία Ελλάδα, τήν Όρθοδοξία , ενῶ τό Βυζάντιο τό κατατάσσει στους γείτονες της Ευρώπης μαζί με τούς Άραβες. Πρέπει, λοιπόν, νά άγωνιζόμαστε όχι μόνον για νά διασώσουμε αὐτόν τόν ιδιαίτερο πολιτισμό μας, αλλά και για νά τόν προβάλλουμε στους άλλους ευρωπαϊκούς λαούς μακράν πάσης άλαζονείας, αλλά και χωρίς συμπλέγματα μειονεξίας.

2) Ό Μακαριώτατος ανέφερε ή επίσης στην άγωνία του για τίς εξελίξεις στό Κυπριακό λόγω τῶν λίαν πιεστικῶν χρονοδιαγραμμάτων , τά όποια τιθενται από τόν Γενικό Γραμματέα του Ο.Η.Ε. Άλλωστε ή Ίερά Σύνοδος της Έκκλησίας της Ελλάδος από τήν πρώτη στιγμή της έμφανίσεως του Σχεδίου Ανάν, όπως άποκαλεῖται ή γνωστή πρόταση περί λύσεως του Κυπριακού, εξέφρασε τήν άνησυχία της για τά προβληματικά σημεία του έν λόγω Σχεδίου, τά όποια τό καθιστοῦν δυσλειτουργικό. (ίδε ΕΚΚΛΗΣΙΑ Δεκεμβρίου 2002).

3) Ό Αρχιεπισκοπικός λόγος έδωσε έμφαση και στην Χριστιανική ταυτότητα της Ευρώπης, ή όποια δέν έχει μόνον πολιτιστικές προεκτάσεις, αλλά και πολιτικές. Διότι μία Ευρώπη πού άρνεῖται τίς πνευματικές της ρίζες κινδυνεύει νά εξελιχθεῖ σε μία άπλη κοινοπραξία έμπορικῶν συναλλαγῶν χωρίς περιεχόμενο, χωρίς ταυτότητα, άρα και χωρίς μέλλον. Ένα οικοδόμημα πού βασίζεται μόνον σε οικονομικές σχέσεις εἶναι σαθρό. Άπαιτεῖται ή συνειδητοποίηση και ή ρητή παραδοχή κοινῶν πολιτιστικῶν στοιχείων. Ένας από τούς πρωτεργάτες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ό Γάλλος Μοννέ, παραδέχθηκε ότι «ήταν λάθος πού αρχίσαμε από τήν οικονομία, έπρεπε νά αρχίσουμε από τόν πολιτισμό». Μία άλλη πολιτική συνέπεια της άσαφούς πολιτιστικής ταυτότητας εἶναι και ή έπιλογή τῶν υποψηφίων προς ένταξιν χωρῶν. Άν προκριθοῦν χῶρες πού δέν έχουν μετάσχει στην οικοδόμηση του ευρωπαϊκού πολιτισμού και οί όποιες δέν σέβονται θεμελιώδεις Αρχές της Χριστιανικής Ηθικής και τῶν Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων, τότε ή Ευρώπη χάνει τελείως τόν προσανατολισμό της και κινδυνεύει νά οδηγηθεῖ σε τελείως διαφορετικό προορισμό από εκείνον πού είχαν χαράξει οί όραματιστές του έγχειρήματος.

Άπό τήν φιλική συζήτηση πού έπακολούθησε και από τίς υπόλοιπες παρεμβάσεις αξίζει νά έπισημάσουμε δύο σημεία: α) Τήν ευχάριστη διαπίστωση του Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Αχαΐας κ. Αθανασίου, Διευθυντού του Γραφείου της Έκκλησίας μας στις Βρυξέλλες, ότι οί Έλληνες Ευρωβουλευτές και οί λοιποί Έλληνες αξιωματοῦχοι τῶν υπηρεσιῶν της Ε.Ε. συνεργάζονται στενά και καλοπροαίρετα με τό Γραφείο της Έκκλησίας μας. β) Τήν παρατήρηση της κ. Άννας Διαμαντοπούλου, Έλληνίδος Επισκόπου στην Ευρ. Επιτροπή, ότι παρακολουθεῖ με ενδιαφέρον τίς παρεμβάσεις και τίς θέσεις της Ίερας Συνόδου και του Μακαριωτάτου για καυτά θέματα, όπως ή Βιοηθική, τά θρησκευτικά σύμβολα στα δημόσια σχολεία κ.ά. Τόνισε χαρακτηριστικά ή κ. Διαμαντοπούλου:

«Μπορεῖ νά μή συμφωνῶ μέ ὅλες τίς ἀπόψεις σας, Μακαριώτατε, χαίρομαι ὅμως ὡς Ἑλληνίδα ὅταν βλέπω ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει θέσεις γιά θέματα, τά ὅποια τώρα μόλις ἀρχίζουν νά συζητοῦνται στήν Εὐρώπη»!

Ἡ Ἐκκλησία μας διεκδικεῖ πρωταγωνιστικό ρόλο στήν προσπάθεια τῆς χώρας μας καί τοῦ λαοῦ μας γιά μία ὄχι ἀπλῶς ἀξιπρεπῆ, ἀλλά καί δυναμική παρουσία στό εὐρωπαϊκό γίγνεσθαι. Ἡ διαφύλαξη τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεώς μας καί ὁ σεβασμός πρός τό ἱστορικό μας παρελθόν μποροῦν κάλλιστα νά συνυπάρξουν μέ τήν δημιουργική παρουσία τῆς Ὁρθοδοξίας καί τοῦ Ἑλληνισμοῦ στόν δύσκολο στίβο εἰρηνικῶν ἀγώνων πού λέγεται Εὐρωπαϊκή Ἑνωση.